

Motion till riksdagen 2012/13: MJ400

av **Lotta Hedström m.fl. (MP)**

GMO i honung

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att odlare av GMO-grödor åläggs informationsplikt till biodlare inom en radie av en mil från odlingen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att samodlingsreglerna för GMO ses över och fixeras så att tydlig hänsyn tas till de långa pollineringsavstånd som påverkar biodling och honungsproducenter och att ett säkerhetsavstånd på en mil bör stadfästas.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att skadeståndsansvar för oavsiktlig inblandning av GMO i honung som Kravcertifierats eller marknadsförs som ekologisk ska åläggas förorenaren, dvs. GMO-producenten.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att kostnader för flyttning av bisamhällen och laboratorie-kostnader för provtagning av förekomst av GMO vid risk för kontaminering åläggs förorenaren, dvs. GMO-producenten.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att proklamera ett svenskt moratorium för utsättning av kommersialiserade GMO-grödor tills tillförlitlig forskning visar på ofarlighet i alla led i ekosystem och för djurs och människors hälsa.

Bakgrund

Genförändrade organismer, eller GMO i dagligt tal, vinner tyvärr insteg på allt fler områden i våra odlingar. 11 procent av jordens areal har nu olika GMO-grödor, än så länge dock mest för foder. Numera finns tillstånd för två kommersiella grödor även i Sverige, efter att vårt land under många år bara haft forsknings- och försöksodlingar.

Fel! Okänt namn på

Riskerna om vad som händer efter exponering av genförändrade organismer i ekosystemen och med människors och djurs hälsa på lång sikt är mycket dåligt utredda. De samodlingsregler som EU ålagt medlemsstaterna att själva utforma för att kontaminering mellan GMO-grödor och annan produktion skall undvikas, är mer GMO-vänliga i vårt land än i de flesta andra länder.

Riksrevisionen framförde redan 2006 rekommendationer om GMO-ansvar, skadestånd, återställande m.m. eftersom de funnit att riskhanteringen var otillräcklig som Jordbruksverket tyvärr inte följt.

Särskilt för den Kravcertifierade honungsproduktionens del har problemen på senare tid blivit uppenbara.

Motivering

Bin kan leta pollen och flyga runt långt över mer än tre kilometers radie. Om det finns en GMO-odling på närmare håll än så ifrån en biodlare som är Kravcertifierad, kan det bli stora problem. Både EU:s och Kravs regler säger att det inte ens får finnas spår av GMO i honungen. Med en GMO-odlingsyta in på knuten måste sådan provtagning ske för att eliminera denna risk innan man kan sälja sin honung. Kostnaden för provtagning är relativt hög och bör helst ske på två ställen, vanligen blir det både i ett svenskt allmänt och i ett tyskt speciallaboratorium.

Denna sommar har ett fall i Skåne där *Plant Science Sweden AB*, ägt av tyska BASF, står bakom GMO-odlingsförsöket av stärkelsepotatisen Amflora uppmärksammas.

Företaget anser att risken är minimal eftersom de skulle plocka bort de pollenförande blommorna efterhand från sin odling. Trots den försäkran kan de ändå inte ge garantier för att inte bina kan komma åt deras pollen.

Ingen information gavs heller innan utsättning av GMO-potatisen till traktens Kravbiodlare. Kravs regler är som sagt entydiga; inte ens en förekomst i storleksordningen 0,1 procent tolereras och enligt en färsk dom från EU-domstolen finns ingen ersättning att hämta för den som lider skadan.

Så biodlaren fick själv stå för att först flytta sina 30 bisamhällen, ett riskmoment i sig, för att själv som biodlare löpa den största risken av allt – att både behöva kassera hela skörden och samtidigt förlora sitt goda affärsrykte. Allt för att man har blivit offer för ett oönskat och egennyttigt intrång i den naturliga miljön.

Miljöpartiet anser att detta är uppenbart orimliga förhållande utifrån tre viktiga principer:

- ? I miljöskadefall är det förorenaren som ska betala.
- ? I vilket annat sammanhang som helst är det den som förorsakar en skada eller gör ett intrång som ska ta ansvaret.

Fel! Okänt namn på

? Att försiktighetsprincipen enligt miljöbalken skall råda, det vill säga att man inte får ändra eller tillföra något i ekosystemen innan man kan bevisa produktens ofarlighet.

GMO-hantering är en mycket stor riskverksamhet och ingen kan i dagens läge garantera att inte problem uppstår i framtiden. Och det är GMO-producenten som tillför ekosystemen något artfrämmande och riskbemängt. Därför det uppenbart att den parten skall stå för kostnader och ansvar.

Stockholm den 4 oktober 2012

Lotta Hedström (MP)

Tina Ehn (MP)

Mehmet Kaplan (MP)

Kew Nordqvist (MP)